

Załącznik
do Uchwały Nr LII/280/23
Rady Powiatu Żyrardowskiego
z dnia 19 maja 2023 r.

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie
oraz
Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
za 2022 r.**

A. Informacje o jednostce

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie, zwane dalej PCPR w Żyrardowie, jest jednostką organizacyjną Powiatu Żyrardowskiego, funkcjonującą na podstawie Uchwały Rady Powiatu Żyrardowskiego nr III/26/99 z dnia 22 stycznia 1999 r. Realizuje zadania Powiatu Żyrardowskiego, określone w następujących aktach normatywnych:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz akty wykonawcze do tej ustawy,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz akty wykonawcze do tej ustawy,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka,
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Ponadto PCPR w Żyrardowie wykonuje zadania zapisane w:

- Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Niniejsze sprawozdanie zawiera:

- roczne sprawozdanie z działalności PCPR w Żyrardowie, o którym mowa w art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 76 ust. 4 pkt. 15 i art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W roku 2022 na podstawie Uchwały Nr 307/CXXXIII/22 Zarządu Powiatu Żyrardowskiego w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie została zmieniona struktura PCPR w Żyrardowie. W skład PCPR w Żyrardowie wchodzi następujące komórki organizacyjne:

1. dział pieczy zastępczej (DPZ):
 - a) zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej (DPZ–I);
 - b) zespół ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej i wsparcia usamodzielnianych wychowanków (DPZ–II);
2. zespół ds. świadczeń (ZŚ);
3. punkt specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (PSPR);
4. zespół ds. pomocy społecznej i działań na rzecz osób z niepełnosprawnością (ZPSN);

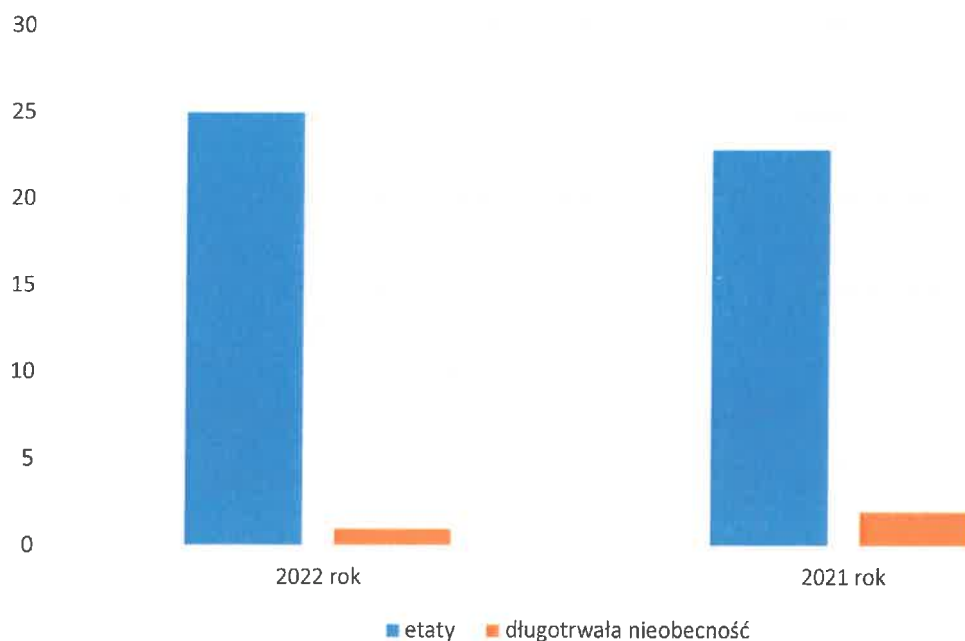
5. zespół ds. finansowo-kadrowych (ZK);
6. zespół ds. organizacyjnych (ZO);
7. radca prawny (RP).

Na dzień 31 grudnia 2022 r. stan zatrudnienia w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie wynosił 31 osób, zatrudnionych na 25 etatach.

Etaty są podzielone na:

- pracowników biurowych, którzy zajmowali 17,75 etatów, na których zatrudnione były 22 osoby,
- koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy zajmowali 7,25 etatów, na których zatrudnionych było 9 osób. Jedna osoba przebywała na urlopie macierzyńskim.

W porównaniu do 2021 roku stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2022 r. jest większy o 2,13 etatu.

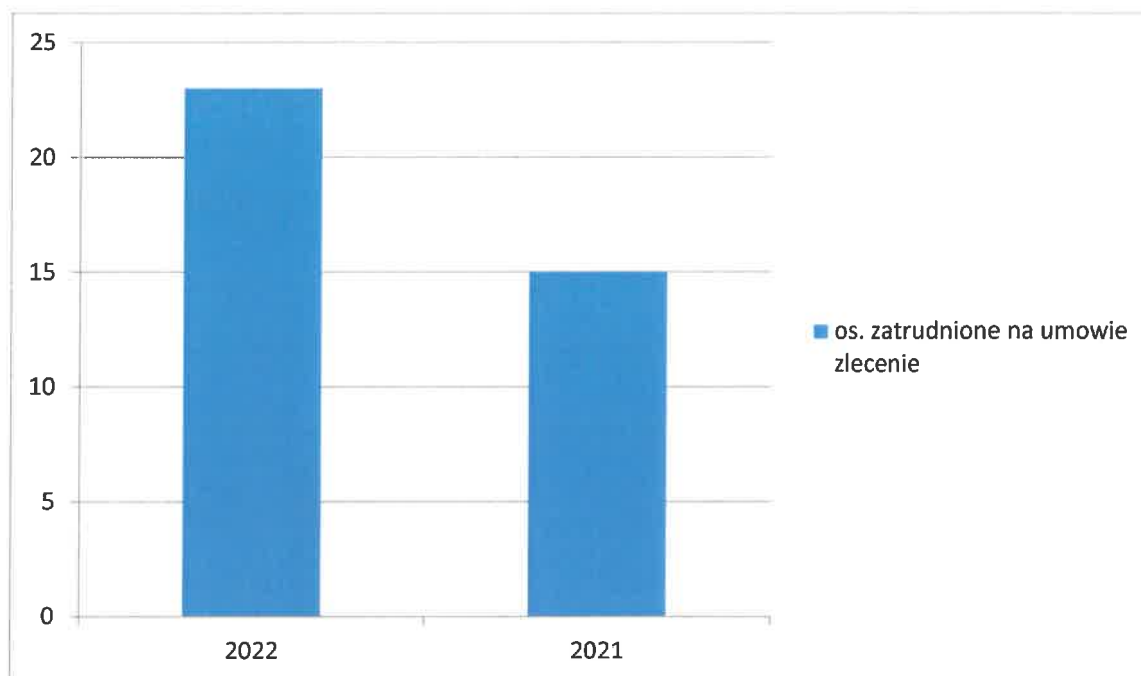
Wykres przedstawia łączną liczbę etatów na podstawie umowy o pracę

Z tytułu umów cywilnoprawnych w 2022 r. były zatrudnione 23 osoby, w tym:

- 7 prowadzących rodzinny dom dziecka,
- 1 rodzina zastępcza zawodowa,
- 9 osób do pomocy w rodzinnych domach dziecka,
- 1 osoba do pełnienia funkcji rodziny pomocowej na czas nieobecności prowadzącego rodzinny dom dziecka,
- 1 osoba do prowadzenia Powiatowego Punktu Informacyjno-Doradczego dla Uchodźców,
- 2 osoby do wykonania czynności związanych z prowadzeniem szkolenia PRIDE dla rodzin zastępczych,

- 1 osoba do prowadzenia warsztatów z makramy dla młodzieży i dorosłych dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w ramach działań integracyjnych dla uchodźców,
- 1 osoba do pełnienia funkcji inspektora nadzoru budowlanego w celu realizacji zadania, finansowanego ze środków PFRON, dotyczącego likwidacji barier architektonicznych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy na podstawie umów cywilnoprawnych było zatrudnionych 15 osób, w 2022 r. został zanotowany wzrost tego typu zatrudnienia.

Wykres przedstawia zatrudnienie na podstawie umów cywilnoprawnych.

Z tytułu umów o wolontariat w 2022 r. nie została podpisana żadna umowa. Ta sama sytuacja miała miejsce w 2021 roku.

W 2022 r. została podpisana z Powiatowym Urzędem Pracy jedna umowa o staży w ramach przygotowania zawodowego dla osób bezrobotnych.

Na praktyki studenckie PCPR w Żyrardowie przyjął w 2022 r. dwie osoby. Odnotowano wzrost w porównaniu do roku ubiegłego, w którym to PCPR w Żyrardowie przyjął jedną osobę.

W roku sprawozdawczym pracownicy PCPR w Żyrardowie podnosili swoje kwalifikacje w niżej wymienionych szkoleniach, kursach oraz poprzez udział w konferencjach:

- szkolenie „Nowy model współpracy instytucji zatrudnienia socjalnego”,
- szkolenie „Czym jest Autyzm? Spektrum Autyzmu – omówienie objawów; Wskazówki diagnostyczne”,
- konferencja „Dziecko doświadczające traumy”,
- szkolenie PRIDE Zawodowa Piecza Zastępcza „Dziecko w zawodowej pieczy zastępczej”,
- szkolenie „Korekta ustawy zw, Nowy Ład. Naliczanie wynagrodzeń pracowników od lipca 2022 r.”
- szkolenie „Trening umiejętności społecznych”,

- kurs „Autyzm – praca nad zachowaniami”,
- kurs „Terapia ręki”,
- szkolenie „Zadania sądów, kuratorów sądowych oraz jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wynikające z treści art. 109 par. 4 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego”,
- szkolenie „Kodeks pracy – duże zmiany 2022 r. w zatrudnieniu, warunkach pracy i świadczeniach pracowniczych. Rozszerzenia i ograniczenia”,
- zakończenie studiów podyplomowych „Negocjacje i mediacje” dofinansowanego w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
- szkolenie „Opłata za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Ustalanie, umarzanie oraz rozkładanie na raty. Procedura i wydawanie decyzji”,
- szkolenie „Kodeks postępowania administracyjnego dla początkujących z uwzględnieniem najnowszych zmian wynikających z ustawy o doręczeniach elektronicznych”,
- szkolenie „Bezpieczeństwo osobiste pracownika podczas wykonywania obowiązków służbowych w tym w sytuacjach kryzysowych”,
- konferencja „FASD i emocje”,
- konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”,
- konferencja „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie”,
- konferencja „Wokół systemu pomocy dzieciom z FASD – potrzeby, zasoby i wyzwania”,
- konferencja „Doświadczenie traum i ich wpływ na zdrowie psychiczne”,
- szkolenie „Podróże służbowe w sektorze finansów publicznych – zmiany w rozliczeniu kosztów”,
- szkolenie „Jak koordynator może wspierać RZ w kontaktach z rodzicami biologicznymi”,
- szkolenie „Symptomy wykorzystania seksualnego dzieci i młodzieży”.

Z inicjatywy kierownika Działu pieczy zastępczej zostały zorganizowane szkolenia wewnętrzne dla pracowników zatrudnionych na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej:

- szkolenie „Znaczenie więzi w rozwoju dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Perspektywa dziecka, rodzica, opiekuna zastępczego i specjalisty”,
- szkolenie „Współpraca na rzecz dziecka – zadania, narzędzia, dobre praktyki”.

B. Realizacja zadań PCPR w Żyrardowie

I. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA NA TERENIE POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO — EFEKTY PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zarządzeniem Starosty Powiatu Żyrardowskiego nr 36/11 z dnia 22 grudnia 2011 r. PCPR w Żyrardowie zostało wyznaczone na Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zwanego dalej Organizatorem. Jednym z najważniejszych zadań w tym zakresie jest zapewnienie rodzinnej pieczy zastępczej wszystkim potrzebującym dzieciom z terenu powiatu.

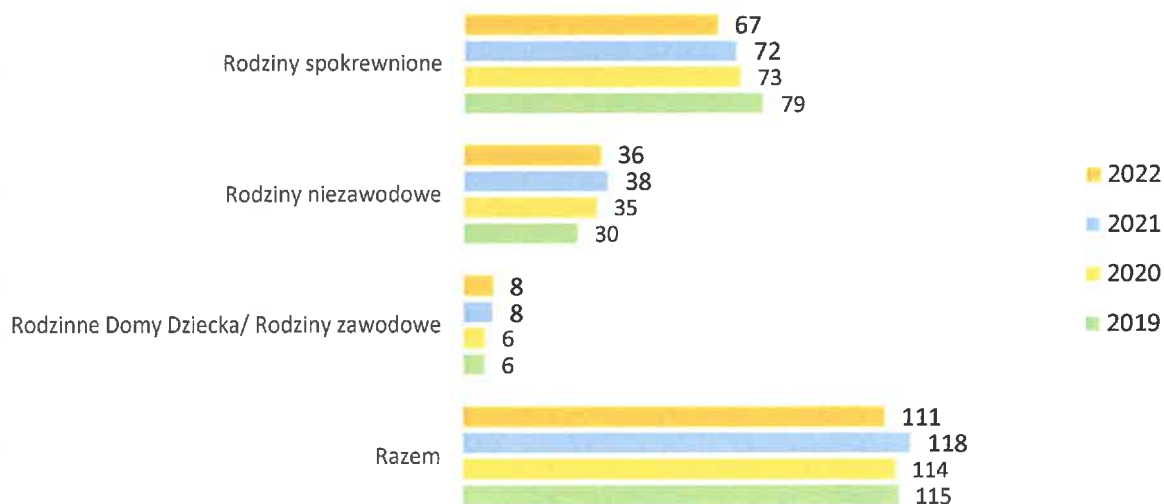
Na dzień 31 grudnia 2022 r. na terenie powiatu żyrardowskiego funkcjonowało 111 rodzin zastępczych, w których łącznie przebywało 216 dzieci.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin		
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	73	72	67
Rodziny zastępcze niezawodowe	35	38	36
Rodziny zastępcze zawodowe/ rodzinne domy dziecka	6	6	8
Razem:	114	118	111

Tabela przedstawia liczbę rodzin zastępczych na terenie powiatu żyrardowskiego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

Organizator obserwuje nieznaczny spadek liczby rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu w 2022 r. w stosunku do lat poprzednich. Można to zaobserwować na niżej przedstawionym wykresie. Na stałym poziomie utrzymuje się liczba rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, w tym rodzinnych domów dziecka, maleje liczba rodzin zastępczych spokrewnionych, choć nadal ta grupa rodzin jest najliczniejsza. Mimo, że rodzin zastępczych jest mniej, to dzieci w nich umieszczonych przybywa.

Liczba rodzin zastępczych

Wykres przedstawia liczbę rodzin zastępczych na terenie powiatu żyrardowskiego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

W rodzinach zastępczych przebywało najczęściej jedno dziecko, ale są też rodziny, które miały pod swoją opieką dwoje lub więcej dzieci. Dużą trudnością w umieszczaniu dzieci jest liczebność rodzeństwa, którego nie chcemy i nie należy rozdzielać, gdyż nie ma rodzin gotowych przyjmować liczne rodzeństwa.

Ze względu na to, że w powiecie żyrardowskim nie funkcjonuje rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, za zgodą prowadzących Rodzinne Domy Dziecka były u nich umieszczane dzieci z tzw. „interwencji”. Następnie, w miarę możliwości, były one kierowane do docelowych rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych, jeśli wiek dzieci na to pozwalał.

W 2022 r. Organizator nie dysponował żadnymi wolnymi miejscami w rodzinach zastępczych. W skutek tego, na dzień 31 grudnia 2022 r. w każdym z 7 działających na terenie powiatu żyrardowskiego Rodzinnych Domów Dziecka przebywało więcej niż 8 dzieci, w sumie było ich 77, czyli zdecydowanie ponad limit.

W roku sprawozdawczym do rodzinnych form pieczy zastępczej zostało skierowanych przez sąd 50 dzieci, w tym dwoje pochodzących z Ukrainy. Organizator obserwuje znaczny wzrost umieszczeń w stosunku do roku ubiegłego, kiedy sąd skierował do rodzinnej pieczy zastępczej 36 dzieci.

Najczęstszymi powodami umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej były:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- uzależnienia, zaburzenia i choroby psychiczne,
- przemoc w rodzinie.

Rodzinne formy pieczy zastępczej	Liczba dzieci		
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	89	87	81
Rodziny zastępcze niezawodowe	49	50	50
Rodziny zastępcze zawodowe/Rodzinne Domy Dziecka	64	75	85
Razem:	202	212	216

Tabela przedstawia liczbę dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu żyrardowskiego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

W skład powiatu żyrardowskiego wchodzi 5 gmin: Żyrardów, Mszczonów, Wiskitki, Puszcza Mariańska i Radziejowice. Z każdej z tych gmin pochodzą dzieci umieszczone w pieczy zastępczej i na terenie każdej z nich funkcjonowały rodziny zastępcze różnego typu. Zdecydowana większość rodzin spokrewnionych i niezawodowych mieszkała na terenach miejskich, natomiast jeśli chodzi o Rodzinne Domy Dziecka tu tendencja jest odwrotna. Sześć z siedmiu Rodzinnych Domów Dziecka zamieszkiwało tereny wiejskie, rodzina zastępcza zawodowa również mieszka na terenie gminy wiejskiej.

Do rodzinnej pieczy zastępczej kierowane były przez sąd dzieci w różnym wieku, od noworodków, po dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, a także młodzież u progu dorosłości, która niebawem osiągnie pełnoletność.

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających ciągle się zmienia, gdyż rodziny zastępcze z różnych powodów są rozwiązywane, wychowankowie się usamodzielniają, sporadycznie dzieci wracają pod opiekę rodziców biologicznych, dzieci przenoszone są do innych form pieczy zastępczej. Nadal jednak powstają nowe rodziny ustanowione przez sąd.

Większość dzieci jest umieszczanych w pieczy zastępczej, ze względu na zaniedbania opiekuńcze rodziców biologicznych, uzależnienia lub przemoc występującą w środowisku rodzinnym dziecka, choroby uniemożliwiające bezpośrednie sprawowanie opieki lub pobyt w zakładach karnych. Wiele z nich ze względu na zaniedbania, niewłaściwą opiekę i brak diagnostyki lub z powodu wad wrodzonych, wymaga diagnozy, specjalistycznych konsultacji i leczenia. Większość dzieci korzysta ze stałej kontroli stomatologicznej i ortodontycznej, gdyż stan ich uzębienia wymaga szczególnej uwagi i długotrwałego procesu leczenia. Bardzo wiele dzieci znajduje się pod opieką psychiatry dziecięcego, zarówno ze względu na choroby, jak również różne zaburzenia. Niektórzy z wychowanków posiadają orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze względu na niepełnosprawność intelektualną, choroby neurologiczne, kardiologiczne, układu oddechowego, całościowe zaburzenia rozwoju i inne. U wielu dzieci diagnozowane są zaburzenia związane z ekspozycją na alkohol w okresie płodowym czyli FAS/ FASD. Podopieczni pieczy zastępczej są również diagnozowani pod kątem zaburzeń ze spektrum autyzmu, diagnoz w tym zakresie jest bardzo wiele.

Dzięki podejmowaniu działań przez opiekunów zastępczych, w porozumieniu z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej dzieci konsultowane i diagnozowane są u specjalistów, co pozwala na udzielenie im jak najlepiej dostosowanej i adekwatnej pomocy. Diagnoza pokazuje kierunek działania, zawiera wskazówki do pracy z dzieckiem i umożliwia dostosowanie wymagań do aktualnej sytuacji emocjonalnej czy edukacyjnej dziecka.

Opiekunowie zastępczy borykają się z wieloma problemami, wśród których najważniejsze są problemy:

- wychowawcze,
 - związane z edukacją,
 - zdrowotne dziecka, o czym wspomniano wyżej,
 - związane z trudną sytuacją materialno-bytową, co dotyczy głównie rodzin zastępczych spokrewnionych, gdzie funkcję tę pełnią najczęściej dziadkowie dziecka, utrzymujący się z emerytury,
 - związane z kontaktami z rodzicami biologicznymi i rodziną dziecka, takie jak brak kontaktów, brak regularności i przewidywalności kontaktów oraz konflikty związane z tymi kontaktami, roszczeniowość rodziców biologicznych. Ponadto rodzice naturalni najczęściej nie starają się o powrót dzieci pod ich opiekę.
- Decyzją Organizatora, kierując się dobrem dziecka, w 2022 r. wzrosła liczba spotkań dzieci z rodzicami naturalnymi, do których doszło przy obecności koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, w budynku PCPR w Żyrardowie.
- związane z niezrozumieniem w odbiorze społecznym. Wśród różnych grup społecznych, np. nauczycielskich, sąsiedzkich, koleżeńskich pojęcie pieczy zastępczej jest dla wielu obce, brak

jest świadomości, z jakimi trudnościami mogą borykać się opiekunowie zastępczy, a przede wszystkim dzieci przebywające pod ich opieką.

Wymienione wyżej problemy są najczęstsze i mimo wkładanych wysiłków i pracy, trudno jest je wyeliminować.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2022 r. zatrudnionych było 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (jedynie 6 zatrudnionych było w pełnym wymiarze godzin) oraz 2 psychologów zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin. Wszyscy koordynatorzy złożyli roczne sprawozdania z efektów swojej pracy.

Opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ciągu całego 2022 r. było objętych w sumie 100 rodzin zastępczych. Pozostałe rodziny, to głównie te, które mają pod swoją opieką pełnoletnich podopiecznych i zgłosiły brak potrzeby wsparcia koordynatora.

W ramach zadań Zespołu ds. wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2022 r.:

- odbyły się 344 Zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- sporządzono 25 Planów Pomocy Dziecku,
- sporządzono 9 Indywidualnych Programów Usamodzielnienia,
- uregulowano sytuację prawną 35 dzieci (w ubiegłym roku – 25 dzieci), większość dzieci została już zgłoszona do Ośrodka Adopcyjnego, a w przypadku pozostałych – trwa procedura kompletowania dokumentów do zgłoszenia do adopcji.

W 2022 r. do adopcji powierzono 5 dzieci.

Zatrudnieni w ramach Działu psychodolży:

- przeprowadzają badania predyspozycji i motywacji rodziców zastępczych,
- przeprowadzają badania predyspozycji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- przeprowadzają konsultacje i spotykają się z podopiecznymi oraz ich opiekunami,
- służą radą, pomocą i wsparciem, także w sytuacjach kryzysowych.

Wymiar czasu pracy w jakim zatrudnieni są psychologowie (2 psychologów na ¼ etatu każdy) jest **niewystarczający** w stosunku do zadań, które mają do zrealizowania. Zwracają na to uwagę nie tylko pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie, ale przede wszystkim rodziny zastępcze. Do prawidłowego realizowania zadań nałożonych na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej niezbędne jest zatrudnienie co najmniej jednego psychologa w pełnym wymiarze czasu pracy, dostępnego od poniedziałku do piątku. Ze względu na trudne, często traumatyczne doświadczenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, a także trudności wynikające z tych z tych doświadczeń, z jakimi borykają się ich opiekunowie niezbędne wydaje się nawiązanie współpracy z psychoterapeutą/psychotraumatologiem specjalizującym się w pracy z osobami po trudnych doświadczeniach. Rodziny korzystają z pomocy takich specjalistów, jednak odpłatnie i w miejscach oddalonych od ich miejsca zamieszkania (często jest to Warszawa, ale nie tylko), co generuje dodatkowe koszty i wymaga dużo więcej czasu, niż gdyby specjalista dostępny był na miejscu.

W 2022 roku rozpoczęły się kontrole w zawodowych formach rodzinnej pieczy zastępczej, kontroli poddane zostało 6 rodzin. Działania kontrolne kontynuowane są w roku bieżącym.

Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Ze względu na charakter swojej pracy, Organizator współpracował z różnymi instytucjami i organizacjami. Współpraca ta podejmowana była adekwatnie do zaistniałych potrzeb dzieci i rodzin zastępczych.

1. Współpraca ze szkołami i przedszkolami odbywała się regularnie. Obejmowała ona spotkania z wychowawcami i pedagogami szkolnymi, szczególnie przy okazji sporządzania Oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, a także opiniowania sytuacji szkolnej dziecka. W 2022 r. przedstawiciele szkół z mniejszym zaangażowaniem uczestniczyli w posiedzeniach zespołów, również informacje, które przekazywali bywały bardziej lakoniczne. Warto jednak zaznaczyć, że są także placówki oświatowe, z którymi współpraca jest na wysokim poziomie, a udzielane informacje są rzetelne i wieloaspektowe.
2. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej dotyczyła zazwyczaj oceny sytuacji rodziny biologicznej i możliwości ewentualnego powrotu dzieci do niej. Niestety nie wszystkie ośrodki podejmowały współpracę w tym zakresie, a ich pracownicy nie uczestniczyli w posiedzeniach. Ponadto informacje dotyczące rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej nie wnosły wiele do analizy sytuacji dziecka, gdyż zazwyczaj skupiały się na pobieraniu bądź niepobieraniu świadczeń przez dane osoby. Bardzo dobrze układa się współpraca z CUS w Mszczonowie i GOPS w Puszczy Mariańskiej – pracownicy tych instytucji zawsze są pomocni, a udzielane przez nich informacje wnikliwe i szczegółowe.
3. Współpraca z Sądem Rejonowym, a szczególnie z III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich układa się na coraz lepszym poziomie. Dużą trudnością jest jednak kontakt telefoniczny, który uległ zdecydowanemu pogorszeniu (telefony nie są odbierane). W naszej pracy ta forma kontaktu ma kluczowe znaczenie zwłaszcza, gdy wymaga tego sytuacja dziecka, a działania muszą być podjęte natychmiast. Rozmowa telefoniczna pozwala na szybką wymianę informacji i podjęcie działań adekwatnych do sytuacji.
4. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Żyrardowie oceniana jest pozytywnie. Kontakt, a co za tym idzie przepływ informacji jest bardzo dobry.
5. We współpracy z Oddziałem Mazowieckim Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Warszawie do końca listopada 2022 r. realizowany był projekt na rzecz opiekunów zastępczych pn. „Zlecenie realizacji programów profilaktycznych i specjalistycznych mających na celu ochronę dziecka i wzmocnienie rodziny, a także wzrost kompetencji rodziców i opiekunów dzieci zagrożonych dysfunkcją w zakresie funkcji rodzicielskich, w tym także skierowanych do rodzin zastępczych z powiatów: Mińsk Mazowiecki i Żyrardów”. W jego ramach odbywały się indywidualne konsultacje psychologiczne dla opiekunów zastępczych, spotkania grupy wsparcia. Odbył się również wyjazd dla rodzin zastępczych do Jastrzębiej Góry w dniach 8 do 11 września 2022

r. W ramach programu rodziny zastępcze miały możliwość podnoszenia swoich kompetencji i umiejętności, aby lepiej pracować z dziećmi powierzonymi pod ich opiekę. W listopadzie 2022 r. zakończył się ten 3-letni projekt.

6. Dzięki współpracy z Fundacją Robinson Crusoe cały rok w ramach projektów Fundacji usamodzielniająca się młodzież może odbywać staże, uczestniczyć w kontrakcie/stażu społecznym, uczyć się przez to samodzielności, odpowiedzialności, współpracy w zespole, a także zarabiać pierwsze pieniądze lub zapracować np. na opłacenie kursu prawa jazdy, zdobywając przy tym doświadczenie nieocenione w przyszłości. W 2022 r. czterech wychowanków skorzystało z tej formy wsparcia. Dodatkowo można było również korzystać z programu „Future Makers”, w którym dzięki wolontariuszom, chętne osoby mogły prowadzić konwersacje w języku angielskim, doskonaląc tym samym swoje umiejętności w tym zakresie. W programie wzięła udział 1 osoba.
7. W ramach kontynuowania współpracy ze Stowarzyszeniem „Światlik” rodziny zastępcze uczestniczące w projekcie miały możliwość korzystania ze wsparcia pedagogów i psychologów, którzy pomagali m.in. dzieciom w odrabianiu prac domowych, prowadzili treningi umiejętności społecznych. Odbyła się także całonocna wycieczka do Orientarium ZOO w Łodzi, w której uczestniczyły rodziny zastępcze spokrewnione wraz z wychowankami. 3-letni projekt zakończył się w listopadzie 2022 r.

Piknik dla rodzin zastępczych i Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego „Przystań”

W sobotę 28 maja 2022 r. w „Wesołej Zagrodzie Drybus” z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego odbył się piknik dla dzieci i rodzin zastępczych. Spotkanie było pełne wrażeń i pozytywnych emocji, mimo niezbyt łaskawej pogody. W ramach powziętych starań udało się pozyskać prawie 30 sponsorów i zebrać kwotę 12 550,00 zł, jak również darowizny rzeczowe, artykuły spożywcze, zniżki na zakup produktów. Piknik z uwagi na ograniczenia przestrzeni odbył się w dwóch turach (10:00–14:00, 14:00–18:00). Dzieci miały możliwość korzystania ze wszystkich atrakcji, jakie oferowała Wesoła Zagroda, a także z waty cukrowej, malowania buziek i popcornu oraz ze słodkości, wypieków i przekąsek przygotowanych przez sponsorów.

Inicjatywa z okazji Świat Bożego Narodzenia

Dla wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zostały przygotowane paczki świąteczne, na które składały się upominki przekazane przez firmę ALSO Polska oraz karty prezentowe do Empiku, zakupione przez PCPR w Żyrardowie. Paczki wraz z życzeniami świątecznymi zostały przekazane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej podczas comiesięcznych wizyt w rodzinach.

W sobotę 17 grudnia 2022 r. odbyła się zabawa mikołajkowa. Spotkanie odbyło się w dwóch grupach, młodszej i starszej. Były zabawy i tańce prowadzone przez animatorów, a także spotkanie z Mikołajem. Doszło ono do skutku dzięki licznym sponsorom, Pani Dyrektor Jolancie Walczak i pracownikom Zespołu Szkół Nr 2 w Żyrardowie, którzy gościli nas na terenie szkoły.

Kampania społeczna „Azymut Rodzina. Obierz kurs na rodzinę, zostań opiekunem zastępczym”

Pod hasłem: Azymut Rodzina – obierz kurs na rodzinę, zostań opiekunem zastępczym, 30 maja 2022 r. rozpoczęła się kolejna edycja kampanii społecznej prowadzonej pod tym samym hasłem przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie. Przez cały okres kampanii trwała akcja informacyjna na fanpage’u Azymut Rodzina na portalu społecznościowym Facebook. Zostały też zaprojektowane nowe ulotki, plakaty i banery informacyjne.

Działania w ramach kampanii społecznej „Azymut Rodzina. Obierz kurs na rodzinę, zostań opiekunem zastępczym” dofinansowane zostały w ramach III edycji konkursu grantowego „Dzień Rodzicielstwa Zastępczego – kampania społeczna” organizowanego przez Fundację Ernst & Young. PCPR w Żyrardowie znalazło się w gronie 11 laureatów, wyłonionych z 45 wnioskodawców Fundacji EY. Kwota dofinansowania to 7 000,00 zł.

Wydarzenia te były widoczne w mediach lokalnych dzięki objęciu ich patronatem medialnym przez Życie Żyrardowa, Radia Fama, Radia Victoria oraz Telewizji Żyrardowskiej. Kampania objęta była honorowym patronatem Starosty Powiatu Żyrardowskiego.

Działania prowadzone w ramach kampanii:

1. I Konferencja Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej Powiatu Żyrardowskiego „Azymut Rodzina. Obierz kurs na rodzinę, zostań opiekunem zastępczym”. Odbyła się ona 30 maja 2022 r., czyli w dniu, kiedy w Polsce obchodzony jest Dzień Rodzicielstwa Zastępczego. Na konferencję zostali zaproszeni wszyscy mieszkańcy powiatu żyrardowskiego, w tym szczególnie opiekunowie zastępczy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, nauczyciele i pedagodzy szkolni, organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka, kuratorzy, policja, sędziowie, władze gminne i powiatowe.

Wśród prelegentów byli m.in.:

- Magdalena Molska-Książek (Towarzystwo Nasz Dom) – opowiedziała o szkoleniu dla kandydatów na opiekunów zastępczych PRIDE oraz o ofercie Punktu Specjalistycznego Wsparcia dla Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych Port Mazowsze,
- Monika Jagodzińska (Mazowiecki Oddział Towarzystwa Przyjaciół Dzieci) – opowiedziała o wsparciu, z jakiego korzystają rodziny zastępcze na terenie powiatu żyrardowskiego w ramach projektu realizowanego przez organizację, którą reprezentuje,
- Elżbieta Rowińska (Stowarzyszenie Świetlik) – opowiedziała o projektach stowarzyszenia na rzecz opiekunów zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej realizowanych na przestrzeni ostatnich lat przez tą lokalną organizację,
- Anna Żelazowska-Kosiorok (Fundacja Robinson Crusoe) – opowiedziała o projektach skierowanych do wychowanków pieczy zastępczej będących w procesie usamodzielnienia takich, jak: „Wehikuł Usamodzielnienia” czy „Kontrakt Robinsona”.

Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń, spotkania z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych, z którymi na co dzień współpracujemy, a także, a może przede wszystkim uhonorowania rodzin zastępczych w dniu ich święta.

2. „Otwarte Środy” w ramach których od 14 września 2022 r. w każdą środę, w godzinach 15.00 do 17.00 w siedzibie PCPR w Żyrardowie, odbywały się dyżury, podczas których pracownicy Działu pieczy zastępczej i Zespołu ds. świadczeń czekali w gotowości, aby odpowiedzieć na pytania związane z tematem pieczy zastępczej (czym jest piecza zastępcza i czemu służy, jak zostać rodziną zastępczą, jakie warunki trzeba spełniać, od czego zacząć, co to jest rodzina pomocowa i dlaczego jest tak potrzebna, czym jest program wolontariacki).
3. W ramach projektu można było zapisać się do Programu Wolontariackiego. Wolontariat na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej może polegać w szczególności na pomocy w nauce, pomocy w opiece nad młodszymi dziećmi, organizacji czasu wolnego dzieci, organizacji warsztatów lub zajęć tematycznych, pomocy w organizacji i tworzeniu przestrzeni dla dzieci i wiele innych.

W grudniu rozpoczęły się zapisy internetowe do Programu Wolontariackiego. Rejestracja odbywała się przez specjalnie stworzony do tego celu formularz. Zostało również zorganizowane szkolenie dla kandydatów na wolontariuszy, przeprowadzone przez trenerki PRIDE, będące jednocześnie pracownikami PCPR w Żyrardowie.

4. Dwa szkolenia, które odbyły się w PCPR w Żyrardowie pod hasłem: „Azymut dziecko. Współpraca na rzecz dzieci w pieczy zastępczej”. Zostały one przeprowadzone przez specjalistki z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dzieckiem i rodziną z Towarzystwo Nasz Dom. Uczestnikami szkoleń byli pracownicy oświaty oraz pracownicy socjalni i asystenci rodziny z całego powiatu żyrardowskiego.

Celem obu szkoleń była poprawa jakości współpracy różnych instytucji dla dobra dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie naszego powiatu. Podczas spotkań poruszono wiele tematów, dotyczących pieczy zastępczej i sytuacji dziecka w niej umieszczonego.

Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej

Pieczka zastępcza, zarówno rodzinna i instytucjonalna, to bardzo szeroki zakres obowiązków i podejmowanych działań, które nałożone są przez Ustawodawcę na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w związku z powyższym potrzeby są ogromne. Najważniejsze i nadal aktualne to:

- dalsze promowanie rodzicielstwa zastępczego w celu zwiększenia liczby rodzin zastępczych,
- utworzenie rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego,
- pozyskanie kandydatów gotowych do pełnienia funkcji rodziny pomocowej,
- pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej,
- kontynuowanie promocji/akcji edukacyjno-informacyjnej dot. rodzicielstwa zastępczego, mającej na celu „oswojenie” społeczności lokalnych oraz poznanie tematu pieczy zastępczej (m.in. dla pracowników szkół i przedszkoli),
- rozszerzenie działań skierowanych do wychowanków pieczy zastępczej będących w procesie usamodzielnienia,
- zapewnienie rodzinom zawodowym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kompetencji i umiejętności wychowawczych,
- poszerzanie kompetencji i pogłębienie wiedzy koordynatorów poprzez ich udział w szkoleniach m.in. z tematyki zaburzeń więzi i przywiązania, RAD, PTSD, FAS/ FASD, dot. zagadnień z zakresu usamodzielnienia,

- organizacja grupy wsparcia/superwizji dla koordynatorów, aby ich praca była bardziej efektywna, ale przede wszystkim, aby nie ulec wypaleniu zawodowemu i unikać błędów w działaniach,
- podniesienie płac dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- zatrudnienie psychologa na cały etat, dostępnego od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu,
- nawiązanie współpracy z organizacjami i fundacjami oferującymi diagnozy i terapie dla dzieci,
- przeszkolenie w przedmiocie prowadzenia treningu umiejętności wychowawczych pracownika oddelegowanego do pracy z rodzicami biologicznymi oraz rodzinami zastępczymi spokrewnionymi.

II. DZIECI POCHODZĄCE Z TERENU POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO UMIESZCZONE W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE INNYCH POWIATÓW

Dużym osiągnięciem było otworenie w Gostyninie Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego „Przystań”, której oficjalne otwarcie nastąpiło 28 stycznia 2022 r. Placówka ta na zlecenie Powiatu Żyrardowskiego prowadzona jest przez Fundację EFOP. Od początku lutego objęła opieką 8 dzieci z terenu powiatu żyrardowskiego.

Ta jedna placówka, w której może przebywać 8 dzieci nie zabezpiecza potrzeb Powiatu Żyrardowskiego w zakresie zapewnienia pieczy zastępczej wszystkim dzieciom, które tego potrzebują. Dzieci kierowane przez sąd do instytucjonalnej pieczy zastępczej, zmuszeni jesteśmy umieszczać poza granicami naszego powiatu, często daleko. Ta odległość sprawia, że rodzicom i dzieciom trudno jest podtrzymywać i tak już słabe, naderwane więzi. Ponadto są to dodatkowe, ogromne koszty, jakie ponosi Powiat Żyrardowski.

PCPR w Żyrardowie podejmował starania, aby dzieci nie były umieszczane w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, jednak ogromne zapotrzebowanie na zabezpieczenie dzieci poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej, a także brak wolnych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej w całym kraju, wymusiły konieczność umieszczania dzieci również w tych formach pieczy.

III. SZKOLENIE DLA KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE PRIDE

Program PRIDE to program edukacyjno-kwalifikacyjny dla kandydatów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej. Kandydatom daje on możliwość poznania podstawowych wyzwań związanych z przyjęciem dziecka do rodziny oraz własnych możliwości w tym zakresie. Trenerom, którzy w sposób aktywny przekazują wiedzę i ćwiczą umiejętności w grupie kandydatów, umożliwia rozpoznanie wśród kandydatów na rodziny zastępcze ich kompetencji, mocnych stron i potrzeb, poprzez wykorzystanie profesjonalnych narzędzi kwalifikacyjnych.

Wiosną 2022 r. zakończyło się szkolenie PRIDE – rodzinna piecza zastępcza, rozpoczęte jeszcze w roku 2021. Natomiast jesienią 2022 r. rozpoczęła się kolejna edycja. Szkolenia prowadzone były przez dwie trenerki PRIDE, będące jednocześnie pracownikami PCPR w Żyrardowie.

Warto zaznaczyć, że jeden z trenerów programu PRIDE Rodzinna Piecza Zastępcza, w 2022 r. uczestniczył w szkoleniu organizowanym przez Towarzystwo Nasz Dom i podobnie, jak drugi trener, co umożliwia szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Mamy nadzieję, że będzie to możliwe już w 2023 r.

IV. FINANSOWANIE POBYTU DZIECI W RODZINNYCH I INSTYTUCJONALNYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ

W 2022 r. wypłacono 3 181 świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, na kwotę 3 081 342 zł.

Na powyższą kwotę składają się:

- świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej wraz z dodatkiem na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego w wysokości ogółem — 2 722 078,83 zł,
- koszty utrzymania domu zgodnie z art. 83 ust. 2 i ust. 3a i art. 84 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej — 338 263,17 zł,
- świadczenia na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, wypłacane jednorazowo — 2 000,00 zł,
- świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki, wypłacane jednorazowo lub okresowo — 18 000,00 zł,
- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka — 1 000,00 zł.

Dodatkowo w okresie od 1 stycznia do 31 maja 2022 r. rodzinom zastępczym wypłacane były świadczenia z dotacji na realizację 500+, na kwotę 426 274,00 zł.

Dodatek wychowawczy dla rodzin zastępczych wypłacany jest obecnie przez ZUS.

Z tytułu opłaty gmin za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, w roku 2022 Powiat Żyrardowski uzyskał zwrot w wysokości 1 245 868,00 zł, w tym z gminy:

- Puszcza Mariańska – 110 945,77 zł
- Mszczonów – 49 888,48 zł
- Radziejowice – 27 540,12 zł
- Wiskitki – 64 441,87 zł
- Żyrardów – 993 051,45 zł

Poza powiatem żyrardowskim w rodzinach zastępczych przebywało w 2022 r. 36 dzieci, za które Powiat Żyrardowski poniósł wydatek w wysokości 496 550,24 zł.

W ramach zawartych porozumień dotyczących finansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych na terenie powiatu żyrardowskiego, pochodzących z innych powiatów, w 2022 r. Powiat Żyrardowski uzyskał zwrot w wysokości 295 626,98 zł.

W 2022 r. w pieczy instytucjonalnej na terenie innych powiatów znajdowało się 41 dzieci, a całkowity koszt ich pobytu poniesiony przez powiat żyrardowski wyniósł 2 143 338,00 zł.

W związku z wystawionymi notami obciążeniowymi gminy za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2022 r., Powiat Żyrardowski uzyskał zwrot kosztów na kwotę 560 036,00 zł, w tym:

- Puszcza Mariańska – 106 759,49 zł;
- Mszczonów – 45 420,79 zł;
- Radziejowice – 33 020,12 zł;
- Wiskitki – 4 158,20 zł.
- Żyrardów – 370 677,40 zł;

W 2022 r. Powiat Żyrardowski utworzył Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą typu rodzinnego dla 8 dzieci. Koszt prowadzenia placówki w okresie od 1 lutego do 31 grudnia 2022 r. wyniósł 435 936,00 zł.

W 2022 r. pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych wypłacono ogółem 272 świadczeń na kwotę 170 275,00 zł, w tym

- na kontynuowanie nauki – 154 951,00 zł
- na usamodzielnienie – 11 760,00 zł
- na zagospodarowanie – 3 564,00 zł

Wypłacono świadczenia na pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo- wychowawczych w ogólnej ilości 76 na kwotę ogółem 65 414,00 zł, w tym

- na kontynuowanie nauki – 41 897,00 zł
- na usamodzielnienie – 23 517,00 zł

Z pomocy pieniężnej skorzystało 14 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i 9 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Dodatkowo Powiat Żyrardowski uzyskał zwrot od rodziców biologicznych z tytułu odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 6 468,20 zł.

V. PUNKT SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA RODZINNEGO

Podobnie jak w latach ubiegłych 2022 r. był okresem trudnym w prowadzeniu działalności poradnictwa rodzinnego ze względu na obawy społeczeństwa związane z utratą pracy, niepewnością i strachem o przyszłość swoją i rodziny, co spowodowane było skutkami pandemii i wojną na Ukrainie.

Pracownik socjalny odwiedzał rodziny w środowisku, gdzie rozpoznawał sprawy rodzin, przeprowadzał wywiady środowiskowe i prowadził rozmowy z osobami, które zgłaszały swoje problemy do Poradnictwa. W siedzibie Poradnictwa pracownik socjalny prowadził bezpośrednie rozmowy z osobami, które zgłaszały swoje problemy i szukały ich rozwiązania.

W 2022 r. z pomocy i wsparcia pracownika socjalnego Poradnictwa Rodzinnego skorzystały 221 osoby, w tym 168 osób skorzystało z poradnictwa rodzinnego, socjalnego – 72 osoby, pedagogicznego – 47 i w zakresie prawa rodzinnego – 39.

Najczęściej zgłaszane problemy dotyczyły:

- sytuacji mieszkaniowej (złe warunki mieszkaniowe, bezdomność, eksmisja) – 37 osób,
- braku środków na utrzymanie (brak dochodu lub nie radzenie sobie z rosnącymi kosztami utrzymania) – 31 osób,
- braku zatrudnienia (również spowodowanego utratą zatrudnienia) – 27 osób,
- samotności i niepełnosprawności – 29 osób,
- bezradności w obawie o przyszłość swoją i rodziny spowodowaną pandemią i sytuacją wojenną w Ukrainie – 42 osoby,
- obaw związanych z inflacją (braku wsparcia finansowego przy rosnących kosztach utrzymania) – 29 osób,
- dostępności do zgromadzenia opału na zimę – 32 osoby.

Inne zgłaszane sprawy to te, które powtarzają się co roku i dotyczyły:

- konfliktów w rodzinie (również spowodowanych uzależnieniem) – 46 osób,
- przemocy w rodzinie – opieką objęto 28 osób (w tym 24 kobiet i 4 mężczyzn),
- braku alimentów na dzieci – 18 osób,
- braku kontaktu z dzieckiem jednego z rodziców (po rozstaniu rodziców dzieci) – 14 osób,
- bezradności rodzica w sprawach opiekuńczych i wychowawczych (w tym spowodowanych niepełnosprawnością fizyczną lub umysłową) – 34 osoby,
- straty bliskiej osoby – 18 osób.

Osoby zgłaszające się do Poradnictwa Rodzinnego coraz częściej mówią o:

- uzależnieniu swoich dzieci od gier internetowych – 26 osób,
- przemocy rówieśniczej wśród młodzieży – 12 osób.

Ze względu na występującą przemoc w rodzinie i potrzebę objęcia sprawców przemocy domowej programem terapeutyczno-korekcyjnym jako element systemu oddziaływań ukierunkowanych na zmianę zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie, pracownik socjalny Poradnictwa opracował Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2022–2025, przyjęty Uchwałą Nr XLIII/244/22 z dnia 10 października 2022 r. Program będzie realizowany poza siedzibą PCPR w Żyrardowie przez podmiot wyłoniony w wyniku zapytania ofertowego dla 8 osób (sprawców przemocy domowej) ze środków własnych powiatu i dofinansowania ze środków Wojewody Mazowieckiego.

Problemy do Poradnictwa były zgłaszane przez osoby indywidualne, Wydział Prewencji KPP w Żyrardowie, CUS w Żyrardowie, ośrodki pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, ŻSM w Żyrardowie, opiekunki PCK i kuratorów sądowych Sądu Rejonowego w Żyrardowie.

Najważniejsze potrzeby Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego PCPR w Żyrardowie to w dalszym ciągu rozwinięcie metod pracy z dziećmi i rodzinami zgłaszającymi się do Poradnictwa Rodzinnego. W tym celu niezbędne jest zatrudnienie psychologa i pozyskanie dodatkowych środków na rozwinięcie działalności.

Pracownik socjalny Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie przy rozwiązywaniu problemów zgłaszających się o pomoc rodzin i osób współpracował z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, asystentami rodzin biologicznych i pracownikami socjalnymi zatrudnionymi w ośrodkach pomocy społecznej, pedagogami szkolnymi szkół podstawowych, z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Żyrardowie, Sądem Rejonowym w Żyrardowie Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, Zespołem Kuratorów Sądowych, Komendą Powiatową Policji w Żyrardowie, administracjami Spółdzielni Mieszkaniowej, PGM i Zarządem Rejonowym PCK w Żyrardowie.

VI. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

PCPR w Żyrardowie realizuje zadania dotyczące rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Pomocą objęci są mieszkańcy powiatu żyrardowskiego, a także organizacje pozarządowe działające w naszym powiecie na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnością. Działania te obejmują dofinansowania do:

- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- uczestnictwa osoby niepełnosprawnej i jej opiekuna w turnusie rehabilitacyjnym,
- likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- dla osób niepełnosprawnych do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, na podstawie odrębnych przepisów,
- działania Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Oprócz pomocy z zakresu rehabilitacji społecznej, osobom z niepełnosprawnością udzielane są informacje dotyczących praw i uprawnień, które im przysługują.

Zadania realizowane są w ramach otrzymanych na ten cel środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwany dalej PFRON. Przyznane na dany rok budżetowy środki, z uwzględnieniem opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, ulegają podziałowi przez Radę Powiatu Żyrardowskiego. W 2022 r. zostały podjęte dwie uchwały Rady Powiatu oraz dwie uchwały Zarządu Powiatu Żyrardowskiego w tym zakresie.

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w 2022 r. Powiat Żyrardowski otrzymał środki w łącznej wysokości 2 303 610,00 zł, w tym:

- 2 247 424,00 zł na realizację zadań na rzecz mieszkańców powiatu żyrardowskiego,
- 56 186,00 zł na obsługę zadań.

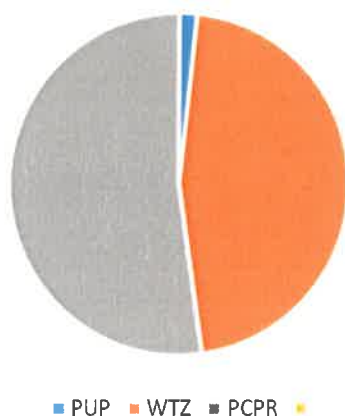
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Kwota przyznanych środków PFRON	1 760 070, 00 zł	2 079 754,00 zł	2 303 610,00

Tabela przedstawia wysokość środków PFRON, zgodnie z algorytmem w poszczególnych latach, przyznanych na dany rok na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością.

Ostatecznie na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wydatkowana została kwota 2 246 082,15 zł, co stanowi 99,94 % otrzymanych środków na realizację zadań.

	Otrzymane środki PFRON na zadania	Kwota wydatkowana	Wydatkowanie w % w stosunku do otrzymanych środków
Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie	37 200,00 zł	36 151,58 zł	97,18%
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Żyrardowie	1 035 840,00 zł	1 035 840,00 zł	100 %
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie	1 174 384,00 zł	1 174 090,57 zł	99, 97 %
Razem:	2 247 424,00 zł	2 246 082,15 zł	99,94 %

Tabela przedstawia wysokość środków PFRON otrzymanych w 2022 r. oraz wydatkowanych przez PUP, PCPR, WTZ.

Wykres przedstawia wykorzystanie środków PFRON w 2022 r. przez poszczególne jednostki

Ponadto Powiat Żyrardowski zaangażował środki własne w wysokości 115 094,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz kwotę 1 811,80 zł na dofinansowanie uczestnictwa mieszkańca naszego powiatu w Warsztacie Terapii Zajęciowej na terenie Skierniewic.

Wysokość przekazywanych przez PFRON środków finansowych w 2022 r. była większa niż w 2021 r., jednak nadal niewystarczająca wobec zgłoszonych potrzeb w kwotach maksymalnych, wynikających z przepisów prawa. Mając na uwadze to, że nie jest możliwe zaspokojenie

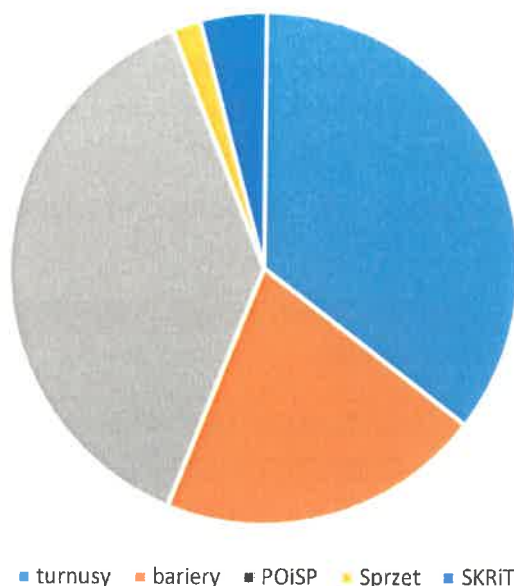
indywidualnych potrzeb wszystkich osób z niepełnosprawnością, wprowadzono dodatkowe regulacje w zakresie dofinansowań do poszczególnych zadań. Zostało wprowadzone procentowe obniżenie od wynikającej z przepisów maksymalnej kwoty dofinansowania. Obniżenie wyniosło 20%. Wprowadzone obniżenia pozwoliły na skierowanie pomocy finansowej do większej liczby osób potrzebujących.

W 2022 r. Dyrektor PCPR w Żyrardowie powołał Zespół ds. indywidualnych wniosków o dofinansowania ze środków PFRON. Zadaniem Zespołu było wyłonienie wniosków, których realizacja ze względów społecznych ma największą zasadność, przy jednoczesnej zasadzie oszczędnego dysponowania środkami publicznymi. Zespół opiniował wnioski oraz przyjęcie limitów w zakresie dofinansowania do zakupu podstawowego sprzętu komputerowego. Przyjęty w 2022 r. limit do zakupu podstawowego sprzętu komputerowego wynosił:

- 1 800,00 zł — dla osoby dorosłej,
- 3 000,00 zł — dla dzieci i młodzieży uczącej się.

Nazwa zadania	Kwota środków przyznanych na zadanie	Procentowy podział środków zadanie	Kwota środków wykorzystanych na zadanie
1. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	49 619,00 zł	4,22 %	49 619,57 zł
2. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	415 867,00 zł	35,41 %	415 867,00 zł
3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	242 833,00 zł	20,68 %	242 833,00 zł
4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów w tym:	466 065,00 zł	39,69 %	466 065,00 zł
a. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny do prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych	21 503,00 zł	1,83 %	21 503,00 zł
b. Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	444 562,00 zł	37,86 %	444 562,00 zł
5. Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika osoby niepełnosprawnej	0,00 zł	0 %	0,00 zł
Razem:	1 174 384,00 zł	100%	1 174 090,57 zł

Tabela przedstawia kwoty dotyczące podziału i wykorzystania środków PFRON, przekazanych i wydatkowanych w 2022 r., na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej.

Wykres przedstawia wykorzystanie środków w 2022 r. na rzecz realizacji poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

W ramach realizacji zadania w 2022 r. — kwota 49 619,00 zł została wydatkowana na rzecz 6 organizacji pozarządowych wspierających osoby z niepełnosprawnością:

- Klub Seniora „Złota Jesień” w Mszczonowie,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Mszczonowie,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Żyrardowie,
- Stowarzyszenia Kobiet „Amazonki”,
- Stowarzyszenie Słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenie Równych Szans z Żyrardowa.

Organizacje pozarządowe zorganizowały 10 różnych inicjatyw, takich jak: wyjazdy turystyczne i inne. Swoimi działaniami objęły wsparciem 237 osób z niepełnosprawnością.

Realizacja powyższych działań miała na celu poprawę funkcjonowania społecznego osób z niepełnosprawnością poprzez ich udział w spotkaniach umożliwiających poszerzenie kręgów znajomych, nawiązanie nowych kontaktów, zaistnienie w nowych środowisku. Miała również przybliżyć osobom z niepełnosprawnością oraz ich rodzinom i opiekunom znaczenia sportu, aktywności fizycznej, rekreacji i turystyki, a także umożliwić uczestnictwo w zajęciach kulturalnych.

Dofinansowanie uczestnictwa osoby niepełnosprawnej i jej opiekuna w turnusie rehabilitacyjnym

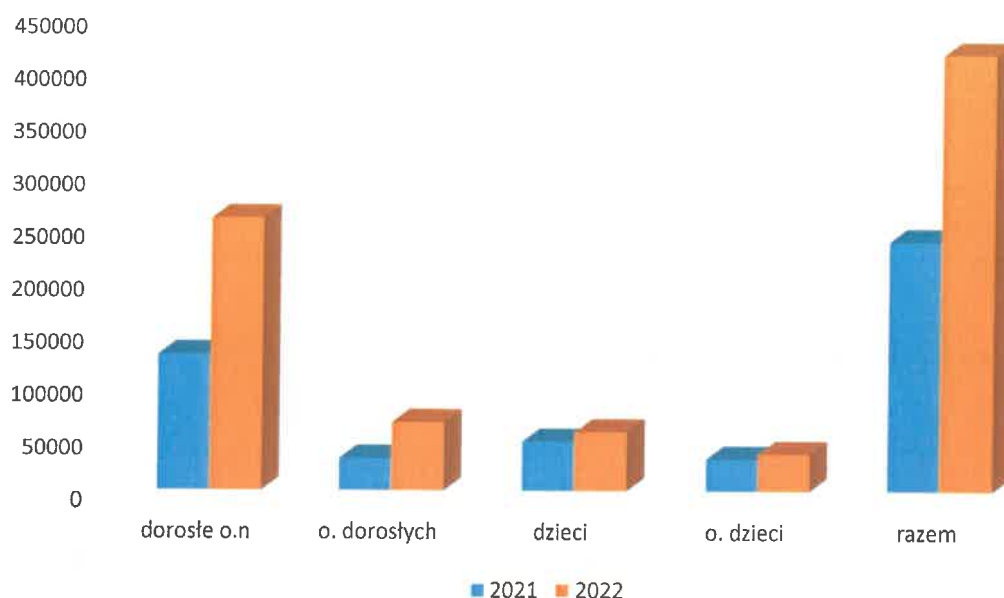
W 2022 r. o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ubiegało się 422 osoby w tym 129 opiekunów. Wyplacono dofinansowanie dla 340 osób, w tym 105 opiekunów osoby z niepełnosprawnością w łącznej kwocie 415 867,00 zł

W stosunku do 2021 r. znacząco zwiększyła się liczba osób ubiegających się o dofinansowanie do tego zadania.

Wzrost kwoty przeznaczonej na dofinansowanie zadania pozwolił na zwiększenie liczby udzielonych dofinansowań, co pokazuje poniższa tabela.

	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem 2022 r.	Kwota wypłaconego dofinansowania w 2022r.
Osoby dorosłe	196	259 052,00 zł
Opiekunowie osób dorosłych	68	65 114,00 zł
Dzieci	39	56 179,00 zł
Opiekunowie dzieci	37	35 522,00 zł
Razem:	340	415 867,00 zł
	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem 2021 r.	Kwota wypłaconego dofinansowania w 2021 r.
Osoby dorosłe	108	129 234,00 zł
Opiekunowie osób dorosłych	35	30 730,00 zł
Dzieci	36	47 068,00 zł
Opiekunowie dzieci	35	30 702,00 zł
Razem:	214	237 734,00 zł

Tabela przedstawia liczbę osób, którym udzielono dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego, z uwzględnieniem podziału na dzieci, dorosłych i opiekunów oraz wysokości udzielonego wsparcia na dzień 31 grudnia danego roku.

Wykres przedstawia porównanie poziomu wydatkowania środków na turnusy rehabilitacyjne w 2021 r. i 2022 r. dla poszczególnych grup

Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych

Zadanie to ma na celu poprawę funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w najbliższym otoczeniu. W ramach realizacji zadania mieszkańcy naszego powiatu otrzymują pomoc mającą na celu likwidację barier:

- architektonicznych, występujących w miejscu zamieszkania,
- technicznych,
- w komunikowaniu się.

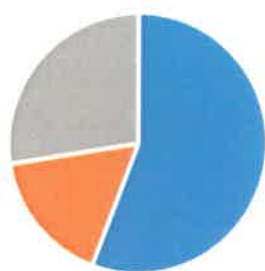
Zgłoszone potrzeby w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych w 2022 r. obejmowały łącznie kwotę 600 831,00 zł, która wynikała ze złożonych 78 wniosków o dofinansowanie. W 2022 r. udało się zrealizować 43 wniosków na kwotę 242 833,00 zł.

Rodzaj bariery funkcjonalnej	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Kwota wypłaconego dofinansowania
2022 r.		
architektoniczne	8	135 330,00
techniczne	12	40 775,00
w komunikowaniu się	23	66 728,00
Razem:	43	242 833,00

2021 r.		
architektoniczne	12	141 797,00 zł
techniczne	17	63 472,00 zł
W komunikowaniu się	64	138 716,00 zł
Razem:	93	343 985,00 zł

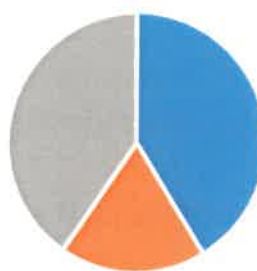
Tabela przedstawia liczbę wniosków, z uwzględnieniem podziału na rodzaj bariery funkcjonalnej na dzień 31 grudnia danego roku.

2022 r. - kwota 242 833,00 zł

■ architektoniczne
■ techniczne
■ w komunikowaniu się

2021 r. - kwota 343 985,00 zł

■ architektoniczne
■ techniczne
■ w komunikowaniu się

Wykres przedstawia porównanie poziomu wydatkowania środków PFRON z uwzględnieniem podziału na rodzaj bariery funkcjonalnej na dzień 31 grudnia 2021 r. i 2022 r.

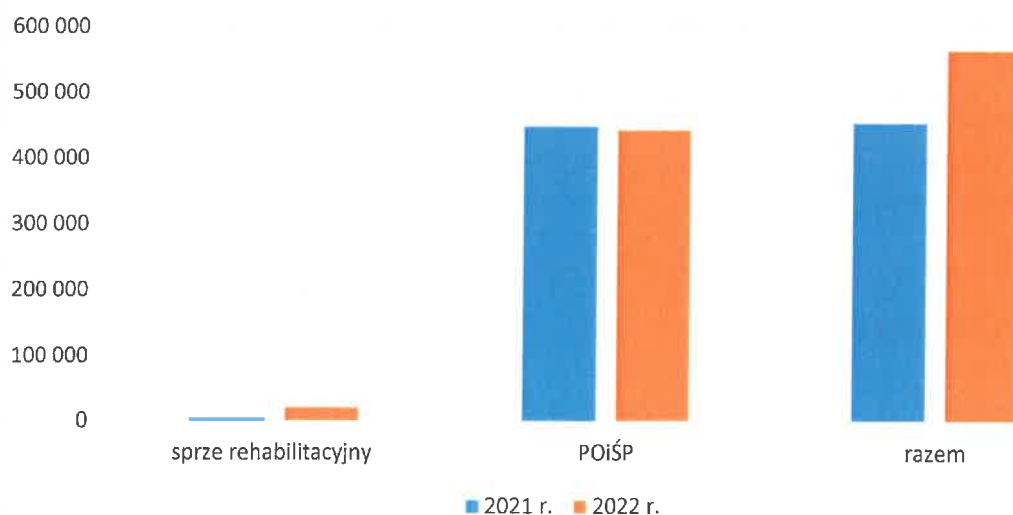
Dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na podstawie odrębnych przepisów

Realizacja zadania dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze jest jednym z podstawowych zadań, gdyż są to środki pierwszej potrzeby. Natomiast zakup sprzętu rehabilitacyjnego do prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych pozwala na prowadzenie stałej rehabilitacji przez osoby z niepełnosprawnością.

Rodzaj zaopatrzenia	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	Kwota wypłaconego dofinansowania
2022 r.			
Sprzęt rehabilitacyjny	22	14	21 503,00 zł
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	514	297	444 269,00 zł
Razem:	536	311	465 772,00 zł
2021 r.			
Sprzęt rehabilitacyjny	11	7	5 264,00 zł
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	672	334	449 222,00 zł
Razem:	683	341	454 486,00 zł

Tabela przedstawia poziom zaspokojenia potrzeb w zakresie liczby przyznanych dofinansowań.

Powyższa tabela ukazuje niewielki spadek liczby osób ubiegających się o dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przy zbliżonej wysokości środków wydatkowanych na zadanie. Zwiększyła się natomiast liczba osób wnioskujących o zakup sprzętu do prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych. Wszystkie wnioski spełniające wymogi formalne zostały zrealizowane. Zaspokojenie potrzeb mieszkańców powiatu żyrardowskiego w zakresie dofinansowań nie było jednak pełne z uwagi na wprowadzone obniżenie dofinansowania o 20% od kwoty maksymalnej wynikającej z przepisów prawa.

Wykres przedstawia porównanie wysokości wydatkowanych środków w 2021 r. i 2022 r.

Dofinansowanie działania Warsztatu Terapii Zajęciowej

Na terenie powiatu żyrardowskiego działa jeden Warsztat Terapii Zajęciowej, zwany dalej WTZ, prowadzony przez Musi Novum Sp. z o.o. z siedzibą w Żyrardowie, przy ul. 1 Maja 43a.

WTZ obejmuje pomocą osoby z niepełnosprawnością z takimi schorzeniami, jak:

- niepełnosprawność intelektualna,
- uszkodzenie narządu wzroku,
- schorzenie psychiatryczne,
- zespół Downa,
- uszkodzenie narządu ruchu.

W ramach WTZ rehabilitacją zawodową w 2022 r. objętych było 40 uczestników w 8 grupach:

- techniczna,
- odzieżowa,
- dziewiarska,
- komputerowa,
- rękodzieła artystycznego,
- „Szkoła Życia” (3 grupy).

Działalność WTZ jest finansowana ze środków PFRON oraz środków własnych powiatu. W 2022 r. na działalności WTZ zostały przekazane środki w łącznej wysokości 1 150 934,00 zł, w tym:

- 1 035 840,00 zł — to środki PFRON,
- 115 094,00 zł — to środki własne Powiatu Żyrardowskiego.

WTZ wydatkował na swą działalność w 2022 r. całą przekazaną kwotę, zarówno ze środków PFRON, jak również środków własnych powiatu.

WTZ z dystrybucji prac wykonanych na zajęciach przez uczestników warsztatów, uzyskał w 2022 r. środki w łącznej kwocie 3 050,00 zł. Środki te zostały przeznaczone na integrację uczestników.

Z uwagi na prawne zobowiązania z 16 maja 2022 r., Powiat Żyrardowski zawarł porozumienie z Miastem Skierniewice, co umożliwiło mieszkańcowi naszego powiatu kontynuować uczestnictwo w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Skierniewicach. Na ten cel ze środków własnych powiat żyrardowski wydatkował kwotę 1 811,80 zł.

VII. REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD”

PCPR w Żyrardowie w 2022 r., wzorem lat ubiegłych, realizowało pilotażowy program „Aktywny Samorząd” finansowany ze środków PFRON. Zadanie realizowano w oparciu o umowę nr AS3/000084/07/D z dnia 7 maja 2018 r.

Na realizację programu na rzecz mieszkańców powiatu żyrardowskiego w 2022 r. PFRON przyznał środki w łącznej kwocie 391 953,00 zł, z czego:

- na realizację zadań kwotę 368 035,00 zł,
- na obsługę, promocję i ewaluację 23 918,00 zł.

Zadania realizowane w ramach programu:

1. Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, na który przeznaczono kwotę 218 862,00 zł, obejmuje:
 - Obszar A – likwidacja barier transportowych,
 - Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym,
 - Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się,
 - Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.
2. Modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, na który przeznaczono kwotę 149 173,00 zł.

Termin rozliczenia wniosków realizowanych ze środków otrzymanych w 2022 r. trwał do 15 kwietnia 2023 r. Kwota przekazanych środków na realizację programu „Aktywny Samorząd” zabezpieczyła potrzeby wynikające ze złożonych wniosków na realizację zadania, zweryfikowanych pozytywnie, jako spełniające warunki do uzyskania wsparcia w ramach programu, zgodnie z wytycznymi i warunkami brzegowymi opracowanymi przez PFRON na 2022 r.

Wydatkowanie środków z 2021 r. realizowane do kwietnia 2022 r. przedstawia poniższa tabela.

Przeznaczenie środków 2021 r.	Moduł I	Moduł II	Łącznie
Otrzymane środki	206 754,00 zł	158 089,00 zł	364 843,00 zł
realizacja form wsparcia w % w odniesieniu do środków na obszar	83,08%	99,79%	90,32%
realizacja form wsparcia w % w odniesieniu do całości środków	47,08%	43,24%	90,32%
realizacja form wsparcia (w zł)	171 768,08 zł	157 758,25 zł	329 526,33 zł

Informacja dotycząca stanu realizacji programu – stopień wykorzystania przyznanej w 2021 roku kwoty na realizację programu w złotych i procentach

Jak wynika z opublikowanych warunków brzegowych na 2023 r. wzrosła kwota dofinansowań do poszczególnych zadań realizowanych w ramach programu. Szczególnie duży wzrost dotyczy dofinansowania do przystosowania samochodu dla osoby z niepełnosprawnością.

VIII. PROWADZENIE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Do zadań własnych powiatu żyrardowskiego należy organizowanie i zapewnienie w określonym standardzie usług w domach pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.

Na terenie powiatu żyrardowskiego funkcjonują 3 domy pomocy społecznej, w których jest łącznie 221 miejsc:

- 68 miejsc w Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie przy ul. Limanowskiego,
- 80 miejsc w Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie przy ul. Sosabowskiego,
- 73 miejsca w Domu Pomocy Społecznej w Hamerni.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 24/2022 Starosty Powiatu Żyrardowskiego z dnia 7 marca 2022 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Powiat Żyrardowski w 2022 r., średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca został ustalony w wysokości:

- 4 998,00 zł w Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie przy ul. Limanowskiego,
- 4 980,00 zł w Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie przy ul. Sosabowskiego,
- 4 746,00 zł w Domu Pomocy Społecznej w Hamerni.

W przypadku osób, które zostały umieszczone w domach pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 roku lub zostały przyjęte na podstawie skierowania wydanego przed 1 stycznia 2004 r. decyzję o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje Starosta Żyrardowski. Pobyt tych osób objęty jest dotacją Wojewody Mazowieckiego.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. dotacją przekazywaną przez Wojewodę Mazowieckiego objętych było 24 mieszkańców domów pomocy społecznej.

	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie dla osób w podeszłym wieku	9	7	6	5
Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie dla osób somatycznie chorych	4	3	3	2
Domu Pomocy Społecznej w Hamerni dla osób psychicznie chorych	23	21	19	17
Razem:	36	31	28	24

Tabela przedstawia liczbę dotowanych mieszkańców DPS w poszczególnych latach

W 2022 r. wydawane były decyzje o umieszczeniu w domu pomocy społecznej zlokalizowanym na terenie powiatu żyrardowskiego osoby skierowanej przez organ gminy, właściwy dla jej miejsca

zamieszkania oraz decyzje o odpłatności za pobyt, jak również decyzje wygaszające w przypadku śmierci mieszkańca, przeniesienia go do innej placówki lub jego powrotu do rodziny.

Decyzje administracyjne dotyczyły	DPS Żyrardów ul. Limanowskiego	DPS Żyrardów ul. Sosabowskiego	DPS w Hamerni ul. Mszczonowska	Razem
umieszczenia na pobyt stały — wydane decyzje	21	36	13	70
umieszczenia interwencyjnego	9	12	0	21
wygaśnięcia	3	5	4	12
odmowy przyjęcia	2	2	1	5
uchylenia	1	0	2	3
odpłatności	1	7	18	26
Razem:	37	62	38	137

Tabela przedstawia zastawienie decyzji administracyjnych wydanych w 2022 r. dotyczących funkcjonowania domów pomocy społecznej

W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców powiatu żyrardowskiego w zakresie zapewnienia całodobowej opieki oraz dążąc do pełnego wykorzystania wolnych miejsc w domach pomocy społecznej działających na terenie naszego powiatu, PCPR w Żyrardowie prowadzi stałą współpracę z gminnymi jednostkami pomocy społecznej z terenu powiatu żyrardowskiego, jak również z jednostkami powiatów ościennych.

	DPS ul. Limanowskiego Liczba miejsc 68		DPS ul. Sosabowskiego Liczba miejsc 80		DPS w Hamerni Liczba miejsc 73	
	Liczba mieszkańców	Wolne miejsca	Liczba mieszkańców	Wolne miejsce	Liczba mieszkańców	Wolne miejsce
Styczeń	62	6	60	20	70	3
Luty	64	4	60	20	70	3
Marzec	67	1	60	20	71	2
Kwiecień	63	5	59	21	71	2
Maj	64	4	59	21	70	3
Czerwiec	63	5	61	19	73	0
Lipiec	66	2	59	21	73	0
Sierpień	67	1	58	22	72	1
Wrzesień	67	1	61	19	73	0
Październik	65	3	61	19	71	2
Listopad	68	0	61	19	71	2
Grudzień	62	6	63	17	68	5
Razem:		38		238		23

Tabela przedstawia informację o wykorzystaniu miejsc w DPS – stan na koniec wskazanego miesiąca 2022 r.

Powyższa tabela wskazuje na liczbę wolnych miejsc w poszczególnych miesiącach roku w danym Domu Pomocy Społecznej. Największą liczbę wolnych miejsc odnotował Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku, a następnie Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych. Wolne miejsca przekładają się na stratę finansową domów w związku z brakiem finansowania tych miejsc.

IX. PROWADZENIE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY OŚRODKÓW WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

W ramach realizacji przez Powiat Żyrardowski zadania z zakresu administracji rządowej dotyczącego prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie powiatu żyrardowskiego działa Środowiskowy Dom Samopomocy, zwany dalej ŚDS. ŚDS w Żyrardowie, jest domem typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

W 2022 r. Powiat Żyrardowski otrzymał dotację z budżetu Wojewody Mazowieckiego w wysokości 656 288,84 zł, w tym:

- 592 490,00 zł na działalność bieżącą,
- 63 798,84 zł z środków ustawy „Za życiem”.

W roku sprawozdawczym wydano 4 decyzji kierujących do ŚDS.

Na mocy zawartego w 2018 r. porozumienia z Powiatem Grodziskim w sprawie przyjmowania niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Grodziskiego do działającego na terenie powiatu żyrardowskiego Środowiskowego Domu Samopomocy z zajęć organizowanych w ramach ŚDS w 2022 r. korzystało dwóch mieszkańców Powiatu Grodziskiego.

W 2022 r. udało się pozyskać lokal po Centrum Usług Społecznych w Żyrardowie. Powyższy lokal przylega do obecnie zajmowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy pomieszczeń. Złożony został wniosek o powiększenie liczby uczestników o dodatkowe 5 osób ze spektrum autyzmu. Szacowany koszt remontu to 402 527,62 zł oraz szacowany koszt wyposażenia to 119 960,40 zł. O środki finansowe na ten cel wnioskował Środowiskowy Dom Samopomocy do Programu „Za Życiem”. Pozyskany lokal pozwoli na polepszenie warunków działania placówki, wymagają one jednak remontu i przystosowania zgodnie z potrzebami prowadzonych w placówce oddziaływań.

X. POMOC REPATRIANTOM

Repatriantem jest osoba polskiego pochodzenia, która przybyła do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy repatriacyjnej z zamiarem osiedlenia się na stałe. Repatriantowi, który przybył do Rzeczypospolitej Polskiej z terenów byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i poniósł koszty związane z remontem lub adaptacją lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, udziela się pomocy ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych kosztów. Decyzję o przyznaniu pomocy na częściowe pokrycie wydatków związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego wydaje starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta. Jest to zadanie starosty z zakresu administracji rządowej.

W 2022 r. nie wypłacano pomocy finansowej repatriantom, gdyż nie było zgłoszeń dotyczących tej formy pomocy.

XI. POMOC CUDZOZIEMCOM

Pomoc integracyjna jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiaty. Cudzoziemcom, którzy otrzymali status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą, udzielana jest pomocy poprzez:

- opracowanie indywidualnych programów integracji oraz monitorowanie postępów uchodźcy w procesie integracji w wyniku realizacji tych programów,
- przekazywanie świadczeń pieniężnych oraz opłacanie składek na powszechne ubezpieczenie zdrowotne osób w wieku emerytalnym,
- wspieranie w procesie integracji w tym udzielanie pomocy w zakresie pozyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, załatwienia spraw w instytucjach i urzędach, zabezpieczenie ochrony zdrowia, znalezienia zatrudnienia,
- weryfikację i ocenę przebiegu realizacji Indywidualnych Programów Integracji.

W 2022 roku realizowano 3 Indywidualne Programy Integracji, w tym 1 na rzecz rodziny z małoletnimi dziećmi. W 2022 r. wydatkowano na to zadanie 25 855,00 zł. Środki na realizację Indywidualnych Programów Integracji przekazywane są ze środków Finansowych Wojewody Mazowieckiego.

XII. KARTA POLAKA

Cudzoziemiec, który po 1 stycznia 2017 r. złożył do wojewody wniosek o zezwolenie na pobyt stały z tytułu posiadania Karty Polaka może w terminie do 3 miesięcy złożyć wniosek o przyznanie świadczenia pieniężnego na pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Polsce.

Wniosek o przyznanie świadczenia składa się do wojewody, do którego został złożony wniosek o zezwolenie na pobyt stały. Świadczenie przyznawane jest w drodze decyzji i wypłacane przez starostę wskazanego przez wojewodę i może być przyznane na okres 9 miesięcy.

W 2022 r. PCPR w Żyrardowie wpłynęło 5 informacji o uprawnieniu do świadczenia „Karta Polaka”, w tym jedno zgłoszenie dotyczyło rodziny 2 osobowej. W rezultacie wypłacono świadczenie pieniężne na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie 3 decyzji, wydając łącznie kwotę 34 980,00 zł. Płatności realizowane były ze środków finansowych Wojewody Mazowieckiego.

XIII. INTEGRACJA I PRZYSTOSOWANIE

Jest to grupa zadań szeroko rozumiana jako działania integracyjne adresowane do różnych osób i grup. Pomoc w integracji ze środowiskiem skierowana jest głównie do osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, w tym cudzoziemców. Pomoc udzielana jest również młodzieży mającej braki w przystosowaniu się czy opuszczającej wyspecjalizowane placówki.

Szkolenia dla osób zagrożonych wykluczeniem

W dniu 16 marca 2022 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie odbyły się dwa spotkania szkoleniowe dotyczące aktywizacji zawodowej przeprowadzone przez Stowarzyszenie BORIS. Pierwsze szkolenie przeznaczone było dla osób z niepełnosprawnością. Wzięli w nim udział uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żyrardowie i Środowiskowego Domu Samopomocy w Żyrardowie. W drugim szkoleniu wzięli udział usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej.

Pomoc uchodźcom z Ukrainy uciekającym przed wojną

Powiat Żyrardowski, tak jak i większość jednostek samorządu terytorialnego nie był przygotowany na skalę problemów, przed jakimi został postawiony w związku z napływem uchodźców z Ukrainy po 24 lutego 2022 r. Według szacunków do powiatu przybyło około 2 000 Ukraińców, głównie kobiet i dzieci. W grupie tej ponad ok. 90% stanowiły kobiety w wieku produktywnym. W większości były to osoby, które w swoim kraju posiadały pracę. Największą barierą w odnajdowaniu się w nowej rzeczywistości stanowił język.

PPCR w Żyrardowie organizował zbiórki żywności, środków czystości, ubrań i obuwia oraz artykułów papierniczych. Wspomagał działania innych organizacji, takie jak pomoc w naborze dzieci ukraińskich do dziecięcych sekcji sportowych prowadzonych przez Stowarzyszenie SL SALOS w Żyrardowie (zajęć tenisa stołowego, siatkówki lub piłki nożnej), czy spotkania dla kobiet w ciąży z Ukrainy, przeprowadzone przez Stowarzyszenia Żyrardów Nosi.

PCPR w Żyrardowie pomagał w kwaterowaniu uchodźców w domach prywatnych. Współpracował w tym zakresie z wszystkimi gminami powiatu żyrardowskiego, a w gminie Żyrardów w ramach Punktu Informacyjnego dla Uchodźców.

Lekcje języka polskiego

PCPR w Żyrardowie już 5 marca 2022 r. zorganizował pierwsze lekcje języka polskiego, możliwe dzięki zaangażowaniu dwóch nauczycielek pochodzenia ukraińskiego, które prowadziły lekcje w ramach wolontariatu. Od tamtego czasu regularnie raz w tygodniu działało 6 grup. W każdej grupie zapisanych było do 20 osób. Jedna z grup była przeznaczona tylko dla dzieci w wieku od 5-10 lat. Dzieci starsze uczestniczyły w lekcjach odbywających się w grupach dla dorosłych.

Przez kilka pierwszych miesięcy PCPR w Żyrardowie przyjmował zgłoszenia w formie telefonicznej i mailowej oraz prowadził listę rezerwową osób zgłaszających się z prośbą o zapisanie na lekcje języka polskiego. Zainteresowanie nauką języka polskiego okazało się większe, niż sale, które mogły pomieścić chętnych. Pierwsze zajęcia odbyły się w sali konferencyjnej jednostki, kolejne odbywały się dzięki bezpłatnemu użyczeniu sal – w czwartki w Osiedlowym Domu Kultury w Żyrardowie ul. Wittenberga 5 oraz w soboty w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Legionów Polskich 54/56. Lekcje języka polskiego dla osób z Ukrainy prowadzone były do czerwca.

Działania integracyjne dla uchodźców

PCPR w Żyrardowie zorganizował 4 spotkania integracyjne dla uchodźców z Ukrainy. Pierwsze odbyło się 12 marca 2022 r. w przedszkolu Zielony Ogródek w Henryszewie, dzięki uprzejmości właścicielki przedszkola. Udział w nim wzięło ponad 40 dzieci oraz ich mamy. Przedszkolanki ukraińskiego pochodzenia, będące pracownikami przedszkola, zorganizowały animacje i zabawy dla dzieci, zaś dla mam i babć zostało zorganizowane spotkanie informacyjno-integracyjne. Pracownicy PCPR w Żyrardowie i ich znajomi dostarczyli kilkanaście ciast. Transport od oddalonego od Żyrardowa Henryszewa zapewnił sponsor.

Drugie spotkanie dla dzieci odbyło się 19 marca 2022 r. w Żyrardowie. Sale z bilardem, ping-pongiem, piłkarzykami i cymbergay oraz przestrzeń na wolnym powietrzu z placem zabaw i trampoliną, a także zajęcia tematyczne w grupach wiekowych — udostępniło Oratorium św. Jana Bosko. Wzięło w nim udział ok. 80 dzieci. Animacje zostały przygotowane przez polskich i ukraińskich wolontariuszy.

Trzecią inicjatywą był wyjazd, który odbył się 26 marca 2022 r. do Bazy Bieganów. Jest to ośrodek integracyjny, gdzie dzieci przy animacjach, zajęciach plastycznych, przy ognisku i grillu spędziły czas na świeżym powietrzu, zaś mamy miały możliwość nauki sztuki robienia makramy. Było to spotkanie integracyjne polsko-ukraińskie, w którym wzięły udział również dzieci z czterech rodzinnych domów dziecka wraz z opiekunami zastępczymi z terenu powiatu żyrardowskiego.

Kolejna inicjatywa były Warsztaty Wielkanocne dla dzieci z rodzin polskich i ukraińskich. W programie były malowanki i wycinanki dla najmłodszych, dzieci starsze mogły wykonać kartki świąteczne, palmy wielkanocne. Zaś dla mam i starszych dzieci były zorganizowane zajęcia z makramy. Warsztaty odbyły się dzięki uprzejmości Dyrektora Zespołu Szkół nr 2 w Żyrardowie, która udostępniła kilka sal lekcyjnych na potrzeby warsztatów oraz dzięki pracownikom Warsztatów Terapii Zajęciowej i wolontariuszom, którzy prowadzili zajęcia plastyczne oraz sponsorom.

PCPR czynny 7 dni w tygodniu

W siedzibie PCPR w Żyrardowie przez pierwsze miesiące od wybuchu wojny do czerwca odbywały się spotkania dla obywateli Ukrainy również w weekendy. Spotkania o charakterze informacyjno-doradczym odbywały się w każdą niedzielę w godzinach 12:00–15:00. Natomiast w co drugą sobotę miesiąca w godzinach 13:00–15:00 spotykała się grupa wsparcia psychologicznego. Spotkania odbywały się dzięki współpracy z Fundacją Ternopilską. Indywidualne konsultacje psychologiczne odbywały się nadal w każdy poniedziałek w godzinach 15:00–18:00.

Przygotowane wniosków projektowych

PCPR w Żyrardowie zaangażował się w pracę nad przygotowaniem wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022–2025 „Razem Możemy Więcej — Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022–2023” ogłoszonego przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Na potrzeby projektu, w celu uzyskania najlepszych rezultatów, zostało zawarte partnerstwo pomiędzy trzema podmiotami: PCPR w Żyrardowie, Fundacją Ternopilską i Stowarzyszeniem BORIS.

Dodatkowo został złożony wniosek o dofinansowanie na prowadzenie lokalnych działań wsparcia edukacyjnego, opiekuńczego i wychowawczego dla dzieci i młodzieży z Ukrainy w ramach ogólnopolskiego programu dotacyjnego Przystań Świętego Mikołaja.

Niestety PCPR w Żyrardowie nie znalazł się w gronie podmiotów rekomendowanych do dofinansowania. Są to jednak cenne doświadczenia na przyszłość, w związku z wejściem w życie Nowej Perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Powiatowy Punkt Informacyjno-Doradczy dla Uchodźców

Dzięki zaangażowaniu PCPR w Żyrardowie i wsparciu finansowemu Powiatu Żyrardowskiego od 9 marca 2022 r. w godzinach 9:00–13:00 w siedzibie PCPR w Żyrardowie rozpoczął działalność Powiatowy Punkt Informacyjno-Doradczy dla Uchodźców. Prowadzony jest on przez Fundację Ternopilską, będącą podmiotem ekonomii społecznej, od lat zajmującej się wsparciem prawnoksięgowym cudzoziemców na terenie powiatu i nie tylko.

Pomoc jaką otrzymywali obywatele Ukrainy z terenu powiatu żyrardowskiego:

- informacje o procedurach w ramach uprawnień wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- informacje dotyczące opieki zdrowotnej, edukacji, wsparcia psychologicznego, prawnego, orzeczeń o niepełnosprawności, rent i emerytur,
- informacje o wakatach u sprawdzonych pracodawców oraz umawianie spotkań z pracodawcą, wsparcie w czynnościach administracyjnych w sprawie zgłaszania zatrudnienia, otrzymasz formularze do wypełnienia w innych urzędach oraz wskazówki, jak prawidłowo je wypełnić,
- informacje dla obywateli polskich o sprawach dotyczących obywateli Ukrainy m.in. w odniesieniu do ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy,
- informacje o zajęciach dla dzieci w ramach czasu wolnego, spotkaniach kulturalnych, integracyjnych, grup wsparcia,
- informacje o innych formach wsparcia i miejscach, gdzie możesz uzyskać pomoc w różnych dziedzinach na terenie powiatu żyrardowskiego,
- informacje o usługach konsularnych,
- uchodźcy pozostający bez pracy i środków do życia, którzy oczekują na wyrobienie PESEL i dokonanie formalności, mający na utrzymaniu małe dzieci lub wnuki mogli liczyć na pomoc rzeczową w formie m.in. produktów żywnościowych.

Obsługa w punkcie odbywała się w języku ukraińskim i polskim.

Dodatkowo przy współpracy z PCPR w Żyrardowie Fundacja Ternopilaska podjęła wiele działań, wśród których można wymienić:

- Spotkanie dla osób goszczących obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym. Odbyło się 7 kwietnia 2022 r. w Zespole Szkół Nr 1 w Żyrardowie. Tematy poruszone na spotkaniu to: wsparcie na jakie mogą liczyć obywatele Ukrainy i obywatele Polski w Powiatowym Punkcie Informacyjno-doradczym oraz Lokalnym Punkcie Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem działających (działającymi) w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

- w Żyrardowie, wyjaśnienie wybranych przepisów Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, świadczenia pieniężne na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, trudności dotyczących formalności bądź relacji w związku z goszczeniem obywateli Ukrainy;
- warsztaty „Pracodawca bliżej pracownika”. Odbłyły się 29 czerwca 2022 r. w Zespole Szkół Nr 1 w Żyrardowie,
 - spotkanie szkoleniowe z adwokatem i ekspertem prawa migracyjnego Przemysławem Lisem-Markiewiczem – odbyło się 23 marca 2022 r. w Zespole Szkół nr 1 (w godzinach 11:00–14:00 w języku polskim; w godzinach 17:00–20:00 w języku ukraińskim). Na spotkaniu zostały omówione: zasady pobytu, pracy i prowadzenia działalności gospodarczej obywateli Ukrainy w Polsce, kwestie: nadawania numeru PESEL, transliteracji imion i nazwisk, opieki socjalnej i medycznej, wychowania przedszkolnego i edukacji dzieci, studiów na uczelniach wyższych, spraw rodzinnych, opieki nad małoletnimi dziećmi przez osoby inne niż rodzice,
 - ciągłą zbórkę rzeczową, wysyłaną następnie do Ukrainy.

W ramach Punktu, raz w tygodniu, w środy w godzinach 15:00–17:00 w sali konferencyjnej PCPR w Żyrardowie zbierała się grupa ukraińskich seniorów. Spotkania odbywają się nieprzerwanie od czasu wybuchu wojny w Ukrainie. Prowadzone są przez prezesa Fundacji Ternopilskiej, Panią Marię Jakubowycz oraz pracowników. Podczas spotkań odbywają się zajęcia teoretyczne i praktyczne dotyczące m. in. kwestii administracyjnych, zdrowotnych, kulturalnych, integracyjnych oraz związanych z samodzielnym funkcjonowaniem w nowej polskiej i żyrardowskiej społeczności.

Współpraca z darczyńcami

Od kilku lat PCPR w Żyrardowie współpracuje z darczyńcami przy takich okazjach jak Dni Rodzicielstwa Zastępczego, zabawa mikołajkowa dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, czy w postaci darowizny będącej odpowiedzią na konkretne potrzeby osób będących w trudnej sytuacji (węgiel na zimę, cegła, komputer stacjonarne czy paczka świąteczna, pieczywo czy słodczy). Bardzo często są to wpłaty pieniężne, które pozwalają na realizację zadań PCPR w Żyrardowie, na jakie nie przyznano finansowania w budżecie jednostki.

Darowizny przekazywane przez firmy, jak i osoby prywatne w 2022 r. wzrosły na intensywności w związku z pojawieniem się dużej grupy uchodźców z Ukrainy, którzy przybyli do powiatu żyrardowskiego z powodu wojny w Ukrainie. Częściej korzystaliśmy też z bezpłatnych przewozów kosmetyków i żywności oraz z bezpłatnego transportu osób na zajęcia integracyjne. Z pomocą przyszły nam firmy: Emka S.A., FM Logistic, Charter.

Dnia 5 marca 2022 r. została nawiązana współpraca z Bankiem Żywności. Początkowo miały miejsce częste dowozy żywności w związku z dużą liczbą uchodźców z Ukrainy potrzebujących wsparcia, szczególnie tych, którzy nie mieli możliwości podjęcia pracy bądź wydłużały im się wszelkie kwestie formalne, młodych mam z małymi dziećmi i osób starszych. Później pomoc był kierowa już do konkretnych rodzin, które zgodnie z naszym rozeznaniem potrzebowały wsparcia, a także w formie np. paczek świątecznych dla najbardziej potrzebujących. Odbiorcami pomocy żywnościowej były także rodziny zastępcze, a także domy pomocy społecznej, w przypadku dużej ilości produktów szybko psujących się.

Współpraca z firmą ALSO Polska Sp. z o.o. mile zaskoczyła nas darowizną w postaci mebli, które trudno ledwo pomieścić. Nie była to darowizna, która wsparła naszych podopiecznych, ale wsparła instytucje działające na ich rzecz. Meble zostały przekazane domom pomocy społecznej, Warsztatowi Terapii Zajęciowej, Środowiskowemu Domowi Samopomocy, ale część została przyjęta przez PCPR w Żyrardowie, dzięki czemu udało się doposażyć naszą salę konferencyjną. Służy ona nie tylko pracownikom PCPR w Żyrardowie, ale i naszym podopiecznym.

Lokalny punkt pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem

Od lutego 2022 r. PCPR w Żyrardowie używa bezpłatnie sali konferencyjnej, gdzie w poniedziałki i czwartki, w godzinach 13:00–18:00 funkcjonuje Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem.

Punkt działa na podstawie porozumienia z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie współpracy PCPR w Żyrardowie z Fundacją Instytut Rozwoju Sportu i Edukacji w Warszawie w ramach środków pozyskanych z Funduszu Sprawiedliwości na lata 2022–2025, w związku z realizacją zadania na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz członkom ich rodzin, a także świadkom i osobom im najbliższym.

XIV. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Zwiększenia płac dla kadry zatrudnionej w sektorze pomocy społecznej celem zapobiegnięcia ich odpływowi do innych powiatów i jednostek gminnych.
2. Uwzględnienie wzrostu płac w Planie budżetowym na 2024 r.
3. Zaangażowanie środków na utworzenie i funkcjonowanie zespołu projektowego celem pozyskiwania zewnętrznego dofinansowania na realizację zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej.
4. Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej na terenie powiatu żyrardowskiego.
5. Podjęcie decyzji dotyczących przyszłości i formy funkcjonowania domów pomocy społecznej na terenie powiatu oraz wprowadzenie rozwiązań umożliwiających ich stabilizację finansową, podejmowanie inwestycji kadrowych, remontowych i budowlanych, będących odpowiedzią na diagnozowane potrzeby związane ze starzejącym się społeczeństwem i odpowiedzią na potrzeby osób .
6. Niecierpiącą zwłoki jest kwestia funkcjonowania DPS w Hamerni. Wobec ogromu potrzeb remontowych — wskazana jest budowa nowego obiektu. Dodatkowo należy podjąć kroki w kierunku utrzymania wskaźnika zatrudnienia.
7. Rozwój placówek dziennego wsparcia i pozyskanie lokali na ich działalność, co umożliwi podejmowanie nowych inicjatyw oraz objęcie wsparciem większej liczby uczestników. W szczególności podjęcie decyzji dot. poszerzenia działalności ŚDS.

8. Zapewnienie pomocy i wsparcia oraz realizacja programów aktywizujących i integracyjnych dla uchodźców wojennych z Ukrainy.
9. Poszerzenie działalności Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego poprzez zatrudnienie psychologa na pełny etat oraz innych specjalistów, zgodnie z aktualnym rozeznaniem potrzeb.
10. Integracja środowiska osób z niepełnosprawnością z środowiskiem lokalnym poprzez organizację plenerowych imprez integracyjnych, festiwali czy przeglądów twórczości osób z niepełnosprawnością.
11. Realizacja działań sprzyjających inicjatywom społecznym, w tym w zakresie powstania przedsiębiorstw społecznych.
12. Podjęcie działań w celu uruchomienia ośrodka dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży.
13. Uruchomienie mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU ŻYLIŃSKIEGO
Klaudiusz Salsiński

